

Zanim zamówisz meble

Oddychamy dzięki lasom - zielonym płucom Ziemi. Tymczasem co roku z naszej planety znikają ogromne połacie lasów, także tropikalnych. Wiele drzew wycina się nielegalnie. Jeszcze 25 lat temu lasy pokrywały 75% powierzchni Borneo, obecnie jest to mniej niż 50%. Tym samym zniknie dom orangutana i tysięcy innych gatunków. Wpływ na to mają także nasze decyzje.

Lasy deszczowe pokrywają obecnie jedynie ok. 6% powierzchni lądów na Ziemi, a więc niespełna połowę powierzchni, którą zajmowały jeszcze 50 lat temu. Każdego roku na świecie ubywa 12-15 milionów hektarów lasów. To znaczy, że w ciągu minuty znika las o powierzchni równej 36 boiskom do piłki nożnej. Deforestacja, czyli wylesianie odbywa się poprzez wycinanie drzew lub wypalanie lasów. Co roku ubywa ok. 27 000 km² lasów w Amazonii - to tyle co powierzchnia Belgii. W Rosji znika 20 000 km². W latach 1990 – 2000 powierzchnia lasów w Afryce środkowej zmalała o ok. 9 miliona hektarów, obecnie tempo wylesiania w tym regionie to 500 000 ha na rok.

Lasy są domem dla 2/3 gatunków roślin i zwierząt, dlatego jednym z najważniejszych skutków deforestacji jest utrata bioróżnorodności. Jest to szczególnie istotne w przypadku lasów tropikalnych, które należą do najcenniejszych pod względem przyrodniczym miejsc na Ziemi.

Deforestacja ma ogromny wpływ na globalne ocieplenie, jest bowiem źródłem ok. 15 – 20% światowej emisji gazów cieplarnianych. Lasy tropikalne są rezerwuarem ponad 210 gigaton węgla. Emitują CO₂, gdy są wycinane lub palone. Wylesianie zaburza obieg wody w ekosystemie, prowadząc do powodzi i suszy, powoduje wzrost erozji gleb. Ponad 50 milionów ludzi żyje na terenach leśnych zagrożonych degradacją z powodu nielegalnego wyrębu.

Niszcząc lasy tropikalne człowiek pozbawia się szansy odkrycia nieznanych dotychczas roślin leczniczych, które mogą być ratunkiem dla osób cierpiących na nieuleczalne obecnie choroby.

Najważniejsze przyczyny znikania lasów tropikalnych to przekształcanie obszarów leśnych na potrzeby uprawy palm olejowych lub soi, budowy dróg i innej infrastruktury, a także pożary, pozyskanie drewna opałowego i wycinka drzew na potrzeby handlu drewnem. Na wylesienie w sposób istotny wpływa coraz większy popyt na drewno w Europie, Stanach Zjednoczonych, Chinach i Japonii.

Jaskrawym przykładem skutków rosnącego popytu na egzotyczne drewno jest indonezyjska część Borneo - trzeciej co do wielkości wyspy na świecie. Bogactwo tamtejszych lasów jest ogromne i wciąż niezbadane, ale fauna i flora jest zagrożona. Badania satelitarne pokazują, że ponad połowa nizinnych lasów tropikalnych w indonezyjskiej części Borneo została wycięta w latach 1985-2001. To znaczy, że zniknęły lasy o powierzchni równej terytorium Belgii.

Orangutan w języku malajskim znaczy „człowiek lasu”. To jedyna w Azji małpa człekokształtna. Wylesianie jest główną przyczyną zmniejszania się populacji orangutanów, które obecnie żyją tylko na Borneo i Sumatrze. Orangutan borneański jest zagrożony, a orangutan sumatrzeński - skrajnie zagrożony wyginięciem. Według szacunków sto lat temu na świecie żyło 230 000 orangutanów; obecnie jest ich tylko ok. 60 000. Głównym zagrożeniem dla tych małp jest wycinanie lasu dla drewna i pod uprawę palmy olejowej. Pozbawieni siedlisk „ludzie lasu” łatwiej padają ofiarą kłusowników, którzy polują na orangutany dla ich mięsa, a młode zwierzęta łapią, aby je sprzedać jako zwierzęta domowe.

Według danych TRAFFIC International w latach 90-tych globalny handel drewnem był wart ponad 104 miliardy USD. W roku 2009 - według FAO - wartość ta osiągnęła już 200 miliardów USD. Jak wynika z szacunków zawartych w raporcie WWF International „Illegal wood for the European market” (2008) nielegalny wyrąb lasów stanowi aż 40% globalnego handlu drewnem na świecie, a straty finansowe wynikające z tego procederu sięgać mogą nawet 15 miliardów USD rocznie. W roku 2008 TRAFFIC szacował, że aż 1/4 produktów pochodzenia drzewnego, czyli ponad 25 milionów m³ importowanych do Unii Europejskiej pochodzi z nielegalnych źródeł. Trafiające na nasz kontynent drewno pochodzi z sześciu głównych regionów eksportowych: Amazonii, dorzecza Kongo, wschodniej Afryki, Indonezji, krajów nadbałtyckich i Rosji. Skala procederu jest ogromna i dotyka wszystkich krajów Wspólnoty, także Polski.

W naszym kraju powszechnie dostępne są meble, panele i inne produkty z takich rodzajów drewna jak mahoń, ramin, palisander, afromosia. Drewno to pochodzi z drzew gatunków zagrożonych i objętych ochroną w ramach Konwencji Waszyngtońskiej (CITES). W sprzedaży jest również wiele innych egzotycznych gatunków drewna, pochodzących z lasów tropikalnych Ameryki Południowej, Borneo, czy Afryki.

Chętnie kupujemy egzotyczne parkiety czy meble, nieświadomi faktu, że być może zostały wykonane z nielegalnie ściętych drzew, przez co swoje domy straciły goryle, orangutany czy tygrysy. Tymczasem istnieją systemy certyfikacji drewna gwarantujące, że pochodzi ono z legalnej wycinki, prowadzonej w sposób zrównoważony. Wybieraj zatem drewno z certyfikatem lub - o ile to możliwe - rezygnuj z egzotycznego drewna na rzecz rodzimych gatunków.

www.sos.wwf.pl